

Vlada
Crne Gore

Komisija za nestala lica

SMJERNICE ZA TRAŽENJE NESTALIH LICA

Podgorica, jul 2025.

Ova dokument je nastao uz pomoć projekta "Podrška EU izgradnji povjerenja na Zapadnom Balkanu", koji finansira Evropska unija i projekta "Jačanje procesa tranzicione pravde na Zapadnom Balkanu" koji finansira Vlada Ujedinjenog Kraljevstva, a sprovodi ih Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP). Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost autora i ne odražava nužno stavove Evropske unije, Ujedinjenog Kraljevstva niti UNDP-a.

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Predmet Smjernica	4
3. Načela	5
4. Početak traženja	6
5. Postupak traženja	7
6. Koordinacija procesa traženja i krivičnog postupka	10
7. Terensko izviđanje, ekshumacija i identifikacija	11
8. Postupanje s posmrtnim ostacima	15
9. Završetak traženja	16
10. Evidencija	17
11. Saradnja	18
12. Izmjene i dopune i objavljivanje	20
Aneks I	21
OBRAZAC ZAHTJEVA ZA TRAŽENJE NESTALOG LICA	21
ANEKS II – Šema koordinacije procesa traženja nestalih lica i krivičnog postupka	24
ANEKS III – Šema koordinacije u postupku ekshumacije posmrtnih ostataka	26
ANEKS IV – Šema koordinacije u postupku identifikacije posmrtnih ostataka	28
ANEKS V – Šema koordinacije tokom primopredaje i sahrane posmrtnih ostataka	30
Aneks VI – Šema završetka procesa traženja nestalog lica	31

1. Uvod

- 1.1. Polazeći od odredaba Međunarodne konvencije o zaštiti svih lica od prisilnih nestanaka¹, Vodećih principa za traženje nestalih lica² i prakse Komiteta za prisilne nestanke Ujedinjenih nacija i Radne grupe za prisilne ili nedobrovoljne nestanke, Komisija za nestala lica Vlade Crne Gore je na sjednici održanoj 29. jula 2025. godine usvojila Smjernice za traženje nestalih lica (u daljem tekstu: Smjernice).
- 1.2. Smjernice se oslanjaju i na protokole o saradnji potpisane s Bosnom i Hercegovinom, Republikom Hrvatskom, Republikom Kosovo i Republikom Srbijom³, i na radna pravila i procedure za njihovo sprovođenje⁴, kao i na regionalne sporazume poput Okvirnog plana za rješavanje pitanja nestalih osoba iz sukoba na području bivše Jugoslavije⁵, Zajedničke deklaracije o nestalim licima u okviru Berlinskog procesa (Londonska deklaracija)⁶, Deklaracije o ulozi države u rješavanju pitanja osoba nestalih usljed oružanog sukoba i povrede ljudskih prava⁷.
- 1.3. Smjernice za traženje nestalih lica počivaju i na drugim relevantnim međunarodnim instrumentima i primjerima dobre prakse u dosadašnjem radu

¹ Međunarodna konvencija o zaštiti svih lica od prisilnih nestanaka, usvojena Rezolucijom 61/77 Generalne skupštine UN od 20. decembra 2006.

² Vodeći principi za traženje nestalih lica, CED/C/7, 28. avgust 2019.

³ Protokol o saradnji između Komisije za nestala lica Vlade Crne Gore i Komisije za nestala lica Vlade Republike Srbije (2012), <https://www.gov.me/dokumenta/cbe4d35f-c067-41fc-bdfe-4732378ba8a6>; Radna pravila i procedure za realizaciju Protokola o saradnji između Komisije za nestala lica Vlade Crne Gore i Komisije za nestala lica Vlade Republike Srbije (2023) <https://wapi.gov.me/download-preview/75ada3d2-f9db-47f8-b4d5-8fb60fa910fa?version=1.0>; Sporazum o saradnji između Komisije za nestala lica Vlade Crne Gore i Vladine Komisije za nestala lica Republike Kosovo (2015) <https://wapi.gov.me/download-preview/f9deeb9f-1720-4960-9d0a-1deee6f8f471?version=1.0>; Protokol o saradnji u traženju nestalih lica između Vlade Crne Gore i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (2019) <https://wapi.gov.me/download-preview/15ca46b8-117e-4a0d-a6d0-9818463ab9a2?version=1.0>; Radna pravila i procedura za realizaciju Protokola o saradnji u traženju nestalih lica između Vlade Crne Gore i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (2019) <https://wapi.gov.me/download-preview/0d259566-43cb-4e2a-88b5-f12ffc2dd3bc?version=1.0> ; Protokol o saradnji između Komisije za nestala lica Vlade Crne Gore i Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe (2017) <https://wapi.gov.me/download-preview/d737e8ed-0cc7-49eb-aaa8-e5c79dc32494?version=1.0>

⁴ Radna pravila i procedure definisane su za potrebe sprovođenja sporazuma o saradnji s Bosnom i Hercegovinom i Republikom Srbijom.

⁵ Okvirni plan za rješavanje pitanja nestalih osoba iz sukoba na području bivše Jugoslavije (2018) <https://wapi.gov.me/download-preview/4ace13ba-5cf3-492b-a798-8b32c886a1b7?version=1.0>

⁶ Zajednička deklaracija o nestalim licima u okviru Berlinskog procesa, 10. jul 2018. godine, <https://wapi.gov.me/download-preview/e733f17f-4406-4d7d-a123-0e4429bb568f?version=1.0>

⁷ Deklaracije o ulozi države u rješavanju pitanja osoba nestalih usljed oružanog sukoba i povrede ljudskih prava, <https://wapi.gov.me/download-preview/943d5b93-ad58-4381-9f6a-f00e744a6b1b?version=1.0>

Komisije za nestala lica Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Komisija)⁸, a uz uzimanje u obzir iskustava pojedinačnih država, kao i mehanizama saradnje u traženju nestalih lica u regionu⁹ i širom svijeta.

2. Predmet Smjernica

- 2.1. Smjernicama se utvrđuju ključni principi, mehanizmi, postupak i način traženja nestalih lica, vođenje evidencije i ostala pitanja u vezi s traženjem, ekshumacijom i identifikacijom nestalih lica, ali i pružaju neophodne informacije članovima porodica nestalih lica i zainteresovanoj javnosti o pomenutim procesima. Polazeći od mandata Komisije,¹⁰ ove Smjernice primjenjuju se na traženje nestalih lica s teritorije Crne Gore u oružanim sukobima na prostoru bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu: SFRJ), i to: u Bosni i Hercegovini od 30. aprila 1992. godine do 14. decembra 1995. godine; u Hrvatskoj od 22. juna 1991. godine do 12. novembra 1995. godine; i na teritoriji Kosova od 28. februara 1998. godine do 11. juna 1999. godine.
- 2.2. Prema ovim Smjernicama, nestalo lice je lice o čijoj sudbini članovi porodice nemaju nikakvih saznanja, a čiji se nestanak dogodio u oružanim sukobima na prostoru bivše SFRJ i koji je prijavljen na osnovu pouzdanih podataka o nestanku, odnosno podataka iz kojih se osnovano može zaključiti da je određeno lice nestalo.
- 2.3. Član porodice nestalog lica je supružnik, vanbračni partner koji je s nestalim licem do njegovog nestanka živio u vanbračnoj zajednici (postojanje vanbračne zajednice utvrđuje se u vanparničnom sudskom postupku), kao i roditelj, usvojilac, dijete rođeno u braku ili izvan braka, unuk, usvojenik, brat, sestra, polubrat, polusestra i pastinak nestalog lica.

⁸ Poslovnik o radu Komisije za nestala lica (2024) <https://www.gov.me/dokumenta/1a229b64-74c1-4bbf-b83b-1b02e3a9506c>

⁹ Regionalna saradnja u traženju nestalih osoba na zapadnom Balkanu Grupa za nestale osobe <https://www.gov.me/dokumenta/1a229b64-74c1-4bbf-b83b-1b02e3a9506c>

¹⁰ Odluka o obrazovanju Komisije za nestala lica, „Službeni list Crne Gore“, br. 005/25 od 24. 1. 2025.

3. Načela

Traženje kao pravo i obaveza

- 3.1. Nestalo lice i članovi njegove porodice imaju pravo da se za nestalim licem traga.
- 3.2. Nadležni državni organi imaju obavezu da traže nestalo lice. Traženje se nastavlja sve dok nestalo lice ne bude pronađeno živo ili do identifikacije posmrtnih ostataka.

Pretpostavka o životu nestalog lica

- 3.3. Traženje treba da se odvija pod pretpostavkom da je nestalo lice živo, bez obzira na okolnosti i datum nestanka.

Pravo na istinu

- 3.4. Pravo članova porodice nestalog lica jeste da im se omogući saznanje o mjestu boravka nestalog člana porodice, odnosno o činjenici da je nestalo lice živo, ukoliko ono ne želi da se članovima porodice otkrije mjesto njegovog boravka, ili pronalaženje i preuzimanje njegovih/njenih posmrtnih ostataka radi dostojne sahrane, kao i da budu upoznati s okolnostima nestanka.

Nediskriminacija i integritet

- 3.5. Traženje nestalog lica treba da bude zasnovano na principu nediskriminacije, a naročito po osnovu rase, pola, nacionalne pripadnosti, društvenog porijekla, rođenja, vjeroispovijesti, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, kulture, jezika, starosti i psihičkog ili fizičkog invaliditeta, i slobodno od svih vidova neprimjerenih uticaja.

Dostojanstvo

- 3.6. Proces traženja odvija se u svim fazama uz poštovanje ljudskog dostojanstva nestalog lica i članova njegove porodice.

Prilagođeni pristup

- 3.7. Traženje lica sprovodi se polazeći od specifičnosti i naročite osjetljivosti određenih kategorija lica, uzimajući u obzir njihov uzrast, životnu dob, rod, nacionalnu,

vjersku i drugu pripadnost, kao i kulturološke obrasce zajednice kojoj pripada nestalo lice i članovi njegove/njene porodice.

Zaštita podataka o ličnosti

- 3.8. Podaci o ličnosti nestalog lica i članova njegove/njene porodice, prikupljaju se i obrađuju u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti u Crnoj Gori.

4. Početak traženja

- 4.1. Traženje započinje danom upisa u evidenciju nestalih lica koju vodi Komisija.
- 4.2. Upis u evidenciju vrši se na osnovu zahtjeva za traženje koji se podnosi Komisiji, Službi traženja Crvenog krsta Crne Gore, Službi traženja Međunarodnog komiteta Crvenog krsta ili službama traženja nacionalnih društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca država u kojima članovi porodica nestalih lica imaju prebivalište, kao i preko internet stranice Međunarodne komisije za nestala lica.
- 4.3. Zahtjev za traženje može podnijeti svaki pojedinac koji raspolaže minimalnim podacima o nestanku lica.
- 4.4. Minimum podataka podrazumijeva podatke o imenu i prezimenu lica, imenu jednog roditelja, datumu i mjestu rođenja, odnosno samo godini rođenja, polu, pretpostavljenom datumu, mjestu i okolnostima nestanka.
- 4.5. Zahtjev Komisiji može se podnijeti neposredno popunjavanjem obrasca¹¹, kao i putem elektronske pošte ili telefonom, kad obrazac na osnovu primljenih informacija popunjava službeno lice Komisije i uz njega prilaže službenu bilješku o obavljenom telefonskom razgovoru.

¹¹ Obrazac zahtjeva dostupan je u Aneksu I Smjernica

5. Postupak traženja

Plan traženja, pretpostavke i kontekstualna analiza

- 5.1. Traženje se odvija na osnovu jasno definisanih koraka u svakom pojedinačnom slučaju, a u skladu s načelom prilagođenog pristupa.
- 5.2. Na početku traženja treba istražiti sve osnovane pretpostavke o nestanku lica. Pretpostavka se može odbaciti samo kad nema uporište utvrđeno na osnovu objektivnih kriterijuma koji se mogu provjeriti. Osnov pretpostavke o nestanku lica treba da budu sve raspoložive informacije, uključujući informacije dobijene od lica koja imaju saznanja o okolnostima nestanka ili od podnosioca zahtjeva i primjenom naučnih i stručnih kriterijuma; osnov pretpostavke ne treba da budu predubjeđenja o individualnim okolnostima i karakteristikama nestalog lica.
- 5.3. Plan traženja zasnovan je na svim raspoloživim informacijama i ostvaruje se saradnjom s nadležnim institucijama i organizacijama, članovima porodice nestalog lica, kao i primjenom naučnih i stručnih metoda. Detaljna strategija potrage treba da se temelji na kontekstualnoj analizi, sa ciljem da se identifikuju obrasci nestanaka, razjasne motivi i modusi izvršenja, profilisanje nestalih lica i utvrđivanje regionalnih specifičnosti kojima se objašnjavaju nestanci. Komisija kontekstualnu analizu vrši nezavisno, na osnovu naučnih i stručnih kriterijuma, a ne samo na osnovu podataka prikupljenih u analizi konkretnih slučajeva. S traženjem treba nastaviti čak i kada pretpostavke na kojima počivaju, *prima facie*, nijesu u saglasnosti na nalazima kontekstualne analize.
- 5.4. Neophodni koraci u procesu traženja se periodično, a najmanje jednom godišnje ažuriraju u skladu s novim saznanjima i prikupljenim informacijama, kao i u skladu s postignutim rezultatima u procesu traženja.

Pristup mjestima i podacima u svrhu traženja

- 5.5. S dužnom pažnjom, Komisija provjerava i razmatra sve informacije od mogućeg značaja za otkrivanje sudbine nestalih lica do kojih dođe neposredno ili posredno, iz poznatih ili anonimnih izvora.
- 5.6. U vršenju nadležnosti u vezi s traženjem Komisija zahtijeva dostavljanje podataka od strane državnih organa, institucija i tijela Crne Gore, organa lokalne samouprave, udruženjima porodica nestalih lica i svih drugih organizacija i pojedinaca za koje smatra da mogu imati potrebne podatke i pristup mjestima na

kojima mogu biti nestala lica. Zahtjev za dostavljanje informacija uvijek sadrži napomenu da će zahtijevani podaci biti korišćeni isključivo za potrebe procesa traženja nestalog lica.

- 5.7. Komisija se u skladu s potpisanim sporazumima i protokolima o saradnji, radi prikupljanja i razmjene podataka, obraća institucijama država u regionu, udruženjima porodica nestalih lica, kao i međunarodnim organizacijama koje djeluju u oblasti otkrivanja sudbine nestalih lica.
- 5.8. Posebnu pažnju Komisija poklanja podacima sadržanim u dokumentima proizašlim iz rada Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju.
- 5.9. Da bi vršila poslove iz svoje nadležnosti, Komisija pribavlja podatke od organa koji vode službene evidencije o ličnom stanju građana, ostvaruje saradnju i razmjenjuje raspoložive podatke s nadležnim organima, koji u skladu sa zakonom vode evidencije od značaja za otkrivanje sudbine nestalih lica.
- 5.10. Komisija posebnu pažnju posvjećuje registrima i bazama podataka koje sadrže informacije o rođenju, usvojenju, zaključenju braka, smrti, promjeni ličnog imena, izdavanju ličnih isprava, migraciji i imigraciji, a koje između ostalog, mogu biti relevantne za traženje, utvrđivanje mjesta gdje se nalaze i identiteta nestalih lica.
- 5.11. Komisija prati unapređenje elektronskih baza podataka i korake usmjerene na obezbjeđivanje interoperabilnosti baza podataka. Radi unapređenja efikasnosti procesa traženja, u prikupljanju, obradi i razmjeni podataka koristi programska rješenja i digitalne alate i platforme koje su za svoje potrebe razvile institucije Crne Gore, a u granicama omogućenog pristupa i bazama međunarodnih organizacija i drugih država.
- 5.12. Za potrebe traženja Komisija koristi podatke iz Regionalne baze podataka o slučajevima lica nestalih u sukobima na području bivše SFRJ, ali i redovno dostavlja nove podatke koji se unose u ovu bazu.
- 5.13. Relevantne podatke o lokacijama masovnih grobnica i drugih mjesta na kojima se mogu nalaziti posmrtni ostaci nestalih lica, kao i mjestima lišenja slobode nestalih lica, Komisija prikuplja i posredstvom elektronskih prijava podnijetih preko aplikacije „Prijava lokacije“ koju je razvila Međunarodna komisija za nestala lica, a dostupna je i na internet stranici Komisije.
- 5.14. U vršenju poslova u vezi s traženjem, Komisija se oslanja i na naučnu i stručnu građu, odnosno knjige, naučne radove, izvještaje i druge publikacije nastale kao rezultat naučnoistraživačkog rada. Komisija, po potrebi, može zatražiti ekspertsku

i savjetodavnu podršku, kako u pogledu konkretnih predmeta, tako i u odnosu na unapređenje metodološkog i stručnog pristupa traženju uopšte.

Učešće u traženju

- 5.15. Članovi porodica nestalih, njihovi zakonski zastupnici i punomoćnici, udruženja i organizacije koje zastupaju interese ovih lica, kao i druga lica koja imaju pravni interes učestvuju u traženju. Ovo se pravo ostvaruje u svim fazama procesa traženja, u skladu sa zakonskim odredbama kojima se reguliše javnost postupka koji je u toku, a Komisija lica kojima ovo pravo pripada o tome obavještava odmah po prijemu zahtjeva za traženje.
- 5.16. Izostanak inicijative ili odbijanje članova porodice odnosno drugih zainteresovanih lica da aktivno učestvuju u procesu traženja i budu obaviješteni o napretku procesa, ne utiče na djelovanje Komisije usmjereno na to da se osigura efikasnost procesa traženja.
- 5.17. Učešće članova porodica i drugih lica koja imaju pravni interes u postupku traženja, ostvaruje se kroz pružanje inicijalno raspoloživih podataka neophodnih da bi se definisali konkretni koraci u procesu traženja, kao i kroz kontinuiranu razmjenu informacija, čime se unapređuje efikasnost traženja i obezbjeđuje prilagođeni pristup traženju, te informisanost članova porodica o toku i napretku traženja.
- 5.18. Na njihov zahtjev, Komisija pruža članovima porodice nestalog lica raspoložive informacije o trenutnom statusu i svim promjenama u pogledu procesa traženja i uzima, s dužnom pažnjom, u razmatranje sve nove informacije u pogledu okolnosti nestanka, sudbine nestalog lica i mogućoj lokaciji.
- 5.19. Komisija nastoji omogućiti olakšanu komunikaciju i razmjenu informacija sa članovima porodica nestalog lica i posredstvom modernih tehnologija, u skladu s principima koje je definisala Radna grupa za prisilne ili nedobrovoljne nestanke.¹² U skladu s tim, Komisija, u granicama raspoloživih tehničkih sredstava, komunicira sa članovima porodica nestalog lica i putem imejla, platformi za onlajn sastanke i telefonskim putem.

Protektivni pristup

- 5.20. Ovlašćena lica koja učestvuju u procesu traženja i koja dolaze u kontakt sa članovima porodica nestalih lica, treba da uzmu u obzir rizike po fizičko i mentalno

¹² A/HRC/54/22/Add.5: New technologies and enforced disappearances - Report of the Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances, September 11, 2023.

zdravlje sa kojima se mogu suočiti pojedinci, ali i čitave zajednice, posebno tokom dugotrajnog procesa traženja. Neizvjesnost, manjak informacija i ekonomske poteškoće, samo su neki od izazova u čijem je prevazilaženju potrebno pružiti podršku članovima porodica tokom procesa traženja. Kad god se utvrdi takav rizik, od početka traženja, pa čak i nakon predaje posmrtnih ostataka nestalog lica, Komisija će se starati da članovima porodica pruži informacije o dostupnim mehanizmima podrške, kao što su psihosocijalna podrška i savjetovanje, a uz poštovanje njihove privatnosti i dostojanstva.

- 5.21. Ovlašćena lica koja učestvuju u procesu traženja treba da budu obučena da prepoznaju posebnu ranjivost nestalih lica i članova njihovih porodica i treba da budu osposobljeni za primjenu prilagođenog pristupa u svom radu. Uzimajući u obzir tu potrebu, Komisija za članove i stručno osoblje nastoji obezbijediti programe stručnog usavršavanja, ali i aktivno djelovati na podizanju svijesti predstavnika drugih državnih organa u pogledu specifičnih potreba lica s kojima dolaze u kontakt u vršenju ovih nadležnosti.
- 5.22. Komisija i drugi državni organi i tijela treba da se, u okviru svojih nadležnosti, staraju da nestala lica, kao i članovi njihovih porodica, ne budu predmet osude društva, stigmatizacije i drugih oblika zlostavljanja ili uvreda koje podrivaju njihov ugled, čast ili ljudsko dostojanstvo, kao i da, po potrebi, preduzimaju korake da ih zaštite od takvih napada. Imajući u vidu koordinacionu ulogu koju u procesu traženja ima, Komisija nastoji da blagovremeno i adekvatno reaguje u slučaju kršenja ove obaveze.

6. Koordinacija procesa traženja i krivičnog postupka¹³

- 6.1. Imajući u vidu značaj razmjene prikupljenih informacija, kako za otkrivanje sudbine nestalog lica, tako i za utvrđivanje eventualne krivične odgovornosti, potrebno je da se proces traženja nestalog lica i krivični postupak protiv lica odgovornih za nestanak međusobno nadopunjuju.
- 6.2. Ukoliko tokom sprovođenja aktivnosti iz svoje nadležnosti, Komisija dođe do saznanja koja bi mogla biti osnov za pokretanje krivičnog postupka, o tome će obavijestiti nadležno tužilaštvo ili tijelo nadležno za traženje nestalih lica na prostoru bivše SFRJ.

¹³ Detaljan šematski prikaz koordinacije procesa traženja i krivičnog postupka dostupan je u Aneksu II.

- 6.3. Imajući u vidu značaj podataka koje u procesu traženja prikuplja Komisija, nadležno tužilaštvo može se, kad postupa u predmetu koji se, u cjelosti ili djelimično, odnosi na nestanke lica tokom oružanih sukoba u bivšoj Jugoslaviji, obratiti Komisiji radi pribavljanja i provjere informacija koje je Komisija već prikupila u vezi s nestankom.
- 6.4. Ukoliko je u vezi s nestankom lica koje se traži, već u toku izviđaj ili istraga, Komisija može inicirati sastanke s nadležnim tužilaštvom, usmjerene na efikasnu razmjenu informacija i koordinaciju oba procesa na način kojim se obezbjeđuje integritet i povjerljivost izviđaja i istrage, ali tako da se ne proizvode negativne posljedice po prava nestalog lica i članova njegove porodice.
- 6.5. Ukoliko se usljed odbacivanja krivične prijave ili okončanja krivičnog postupka ne rasvijetli sudbina nestalog lica u okviru krivičnog postupka, to ne treba da predstavlja prepreku za nastavak procesa traženja nestalog lica, jer pravo nestalog lica i članova njegove porodice da se rasvijetli sudbina nestalog lica nijesu uslovljeni činjenicom da je nestanak toga lica proizašao iz izvršenja krivičnog djela.

7. Terensko izviđanje, ekshumacija i identifikacija

Postupanje u vezi s terenskim izviđanjem

- 7.1. Komisija obrađuje prikupljene podatke, saznanja i građu o nestalim licima, mjestima pojedinačnih grobnih mjesta i masovnih grobnica u zemlji i regionu.
- 7.2. Komisija u saradnji s drugim nadležnim organima, koordinira i sprovodi aktivnosti terenskih izviđanja. Imajući u vidu da je prekogranični karakter nestanaka u nadležnosti Komisije, a u skladu s potpisanim protokolima i sporazumima o saradnji, u slučaju da Komisija raspolaže saznanjem o mogućem mjestu ukopa posmrtnih ostataka jednog ili više nestalih lica na teritoriji druge države, informaciju će dostaviti drugoj strani na provjeru. Komisija će s dužnom pažnjom provjeriti svaku informaciju da se na teritoriji Crne Gore nalazi moguće mjesto ukopa, organizovati izviđanje i obezbijediti svu neophodnu moguću logističku podršku.
- 7.3. Za potrebe terenskog izviđanja, Komisija nastoji koristiti sve raspoložive moderne tehnologije, poput dronova opremljenih kamerama ili LiDAR tehnologijom, SONAR-e, različite vrste radara, kao i satelitske snimke i geoprostornu analizu.¹⁴

¹⁴ A/HRC/54/22/Add.5: New technologies and enforced disappearances - Report of the Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances, September 11, 2023 (Chapter III)

- 7.4. O sprovedenim terenskim izviđanjima Komisija sačinjava izvještaje, te prikuplja i obrađuje podatke o mjestima na kojima je sprovedeno terensko izviđanje.

Provjera mogućeg mjesta ukopa i ekshumacija¹⁵

- 7.5. U skladu s odredbama Zakonika o krivičnom postupku, ekshumacija se određuje naredbom sudije za istragu, a na zahtjev državnog tužioca. Kad je provjerom utvrđeno da se na određenom mjestu nalaze posmrtni ostaci nestalog lica, nadležno državno tužilaštvo o tome obavještava nadležni sud radi donošenja naredbe o ekshumaciji posmrtnih ostataka.
- 7.6. Imajući ovo u vidu, kad postoje indicije, a nakon provjere mogućeg mjesta ukopa, Komisija će obavijestiti nadležno tužilaštvo o svojim saznanjima i rezultatima provjere i terenskog izviđanja.
- 7.7. Ekshumacija pojedinačnog grobnog mjesta ili masovne grobnice sprovodi se u skladu s odredbama Zakona o krivičnom postupku ukoliko je krivični postupak u toku. Ekshumacija pojedinačnog grobnog mjesta ili masovne grobnice sprovodi se po odobrenju sanitarno-zdravstvene inspekcije ukoliko je okončan krivični postupak, a uz asistenciju nadležnog komunalnog preduzeća i Centra za sudsku medicinu Kliničkog centra Crne Gore.
- 7.8. U slučaju da Komisija primi informaciju od druge države o mogućem mjestu ukopa posmrtnih ostataka jednog ili više nestalih lica na teritoriji Crne Gore, Komisija će provjeriti ovu informaciju i o ishodu provjere obavijestiti državu koja je zahtijevala provjeru. Zavisno od rezultata, država koja je zahtijevala provjeru može Komisiji podnijeti inicijativu za ekshumaciju posmrtnih ostataka.
- 7.9. Kad Komisija od države iz regiona primi inicijativu za ekshumaciju, a po osnovu dostavljenih ili razmijenjenih informacija i obavljene provjere, odgovoriće na inicijativu za ekshumaciju u roku od 60 dana od prijema informacije. Kad provjera izvršena na inicijativu Komisije a na teritoriji druge države pokaže da za to ima osnova, Komisija će podnijeti inicijativu za ekshumaciju nadležnim organima te države.
- 7.10. Ekshumacija se vrši u skladu s unutrašnjim pravnim propisima Crne Gore kad se sprovodi na njenoj teritoriji. Ekshumacija koja se vrši na osnovu inicijative Komisije

¹⁵ Detaljan šematski prikaz koordinacije nadležnih institucija u postupku ekshumacije posmrtnih ostataka dostupan je u Aneksu III.

a na teritoriji druge države, sprovodi se u skladu s unutrašnjim pravnim propisima države na čijem se području sprovodi.¹⁶

- 7.11. Prilikom ekshumacije posmrtnih ostataka na teritoriji Crne Gore, Komisija preduzima sve potrebne aktivnosti kako bi se omogućilo prisustvo posmatrača druge strane, odnosno nadležnih organa države koja je inicirala ekshumaciju, uključujući i blagovremeno obavješćavanje o vremenu i mjestu ekshumacije.
- 7.12. Na isti način, prisustvo ekshumacijama Komisija omogućava i zainteresovanim međunarodnim organizacijama, u skladu s njihovim mandatom.

Ponovljena ekshumacija posmrtnih ostataka

- 7.13. Ponovljena ekshumacija posmrtnih ostataka, sprovodi se na zahtjev ili uz saglasnost člana porodice nestalog lica, a u slučaju kad se javi sumnja u tačnost rezultata identifikacije i radi pripajanja naknadno identifikovanih djelova posmrtnih ostataka nestalog lica.
- 7.14. U slučaju izostanka zahtjeva ili saglasnosti člana porodice nestalog lica, a ukoliko se time ugrožava ili onemogućava ostvarivanje prava drugog nestalog lica, odnosno članova njihovih porodica, do čega, između ostalog, može doći zbog sumnje na pogrešnu identifikaciju, ekshumacija se može sprovesti po službenoj dužnosti.
- 7.15. Ponovljena ekshumacija pojedinačnog grobnog mjesta ili masovne grobnice, sprovodi se u skladu s odredbama Zakona o krivičnom postupku ukoliko je krivični postupak u toku. Ponovljena ekshumacija pojedinačnog grobnog mjesta ili masovne grobnice sprovodi se po odobrenju sanitarno-zdravstvene inspekcije ukoliko je okončan krivični postupak, a uz asistenciju nadležnog komunalnog preduzeća i Centra za sudsku medicinu Kliničkog centra Crne Gore.

Obrada i identifikacija ekshumiranih posmrtnih ostataka¹⁷

- 7.16. Obradu i identifikaciju ekshumiranih posmrtnih ostataka, radi konačne identifikacije i utvrđivanja uzroka smrti, sprovode ustanove i stručnjaci sudske medicine. Za potrebe obezbjeđivanja neophodne stručne forenzičke podrške u procesu

¹⁶ U ovom procesu, Komisija sarađuje s Institutom za nestale osobe Bosne i Hercegovine, Komisijom za nestala lica Republike Kosovo, Komisije za nestala lica Republike Srbije i Povjerenstvom Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe.

¹⁷ Detaljan šematski prikaz koordinacije nadležnih institucija u procesu identifikacije dat je u Aneksu IV Smjernica.

identifikacije, Komisija se može obratiti referentnim ustanovama u zemlji i inostranstvu, samostalno ili uz podršku međunarodnih organizacija.

- 7.17. Identifikacija je postupak pouzdanog utvrđivanja da pronađeni posmrtni ostaci ili njihovi djelovi odgovaraju određenom licu u fizičkim, naslijeđenim ili biološkim karakteristikama. Identifikacija se smatra konačnom nakon prihvatanja rezultata identifikacije nestalog lica od strane člana porodice nestalog lica. Ukoliko nestalo lice nema živih članova porodice, rezultati identifikacije smatraju se konačnim i bez porodičnog prihvatanja.
- 7.18. Za potrebe identifikacije ekshumiranih posmrtnih ostataka, Komisija organizuje prikupljanje i distribuciju krvnih uzoraka i drugog biološkog materijala članova porodica nestalih lica.
- 7.19. Prikupljanje, obrada i čuvanje krvnih uzoraka i drugog biološkog materijala, sprovodi se u skladu s odredbama zakona kojima se uređuje postupanje s biološkim i genetičkim materijalom. Prikupljeni biološki materijal može se koristiti isključivo za identifikaciju nestalog lica.
- 7.20. Prije uzimanja uzoraka, Komisija uz podršku stručnjaka informiše člana porodice o proceduri i uslovima obrade, čuvanja i korišćenja podataka o prikupljenim uzorcima. Čuvanje prikupljenih uzoraka sprovodi se uz podršku Međunarodne komisije za nestala lica.
- 7.21. Komisija blagovremeno obavještava članove porodice nestalog lica o vremenu i mjestu identifikacije i obezbjeđuje logističku podršku za njihovo prisustvo.
- 7.22. Prilikom identifikacije posmrtnih ostataka lica koje je državljanin druge države iz regiona, Komisija će preduzeti sve potrebne aktivnosti kako bi se omogućilo prisustvo posmatrača druge strane. To, prije svega, podrazumjeva blagovremeno obavještavanje o vremenu i mjestu identifikacije.
- 7.23. Ukoliko za prisustvo identifikaciji na teritoriji Crne Gore postoji interesovanje zainteresovanih međunarodnih organizacija, u skladu s njihovim mandatom, Komisija će obezbijediti njihovo prisustvo.
- 7.24. Komisija obavještava članove porodice nestalog lica o rezultatima identifikacije u najkraćem roku po prijemu rezultata. Obavještavanje se po pravilu vrši lično, vodeći računa o dostojanstvu i osjećanjima člana porodice kome se informacija saopštava. Ukoliko ovakvo obavještavanje nije moguće zbog boravišta člana porodice ili iz drugih razloga, obavještenje se članu porodice dostavlja pisanim

putem, posredstvom imejla ili telefonom. Ukoliko je obavještenje dato telefonom, o tome se sačinjava službena bilješka.

- 7.25. Ukoliko je identifikacija izvršena na zahtjev institucije iz regiona nadležne za traženje nestalih lica, Komisija će po prijemu rezultata identifikacije u najkraćem roku o tome obavijestiti nadležnu instituciju, a u skladu s potpisanim sporazumima i radnim pravilima i procedurama.
- 7.26. Imajući u vidu protok vremena i razvoj biomedicinskih i forenzičkih nauka i metoda nakon oružanih sukoba na prostoru bivše SFRJ, u slučaju da se pojavi sumnja u ispravnost rezultata ranije obavljene identifikacije, na zahtjev ili uz saglasnost članova porodice nestalog lica, identifikacija se može ponoviti, između ostalog, u sljedećim slučajevima:
- Ukoliko su pronađeni posmrtni ostaci ili djelovi posmrtnih ostataka i utvrđeno poklapanje DNK uzorka s DNK profilom člana porodice u bazi podataka;
 - Komisija ili tužilaštvo su došli u posjed informacija da su posmrtni ostaci premješteni, a prilikom identifikacije je korišćena tradicionalna metoda identifikacije.

8. Postupanje s posmrtnim ostacima

Dostojno zbrinjavanje neidentifikovanih posmrtnih ostataka

- 8.1. Komisija organizuje i brine o dostojnom zbrinjavanju neidentifikovanih posmrtnih ostataka, do njihove konačne identifikacije i sahrane, u saradnji sa Centrom sa sudsku medicinu Kliničkog centra Crne Gore.

Predaja i dostojna sahrana posmrtnih ostataka¹⁸

- 8.2. Nakon konačne identifikacije, a ukoliko se posmrtni ostaci nalaze van Crne Gore, Komisija na graničnom prelazu preuzima posmrtnu ostatku u prisustvu jednog člana porodice nestalog lica ukoliko nestalo lica ima živih srodnika, a uz asistenciju nadležnog komunalnog preduzeća. O primopredaji se obavještava nadležna policijska uprava.

¹⁸ Detaljan šematski prikaz koordinacije nadležnih institucija u procesu primopredaje posmrtnih ostataka dat je u Aneksu V Smjernica.

- 8.3. Nakon preuzimanja, Komisija organizuje predaju identifikovanih posmrtnih ostataka porodici nestalog lica, radi njegove dostojne sahrane.
- 8.4. Predaja posmrtnih ostataka vrši se na način koji poštuje dostojanstvo lica čiji su posmrtni ostaci predmet predaje, kao i dostojanstvo članova porodice kojima se posmrtni ostaci predaju, a uz uvažavanje kulturnih normi i običaja zajednice kojoj pripadaju.
- 8.5. Komisija obezbjeđuje sredstva za transport posmrtnih ostataka i za dostojnu sahranu u skladu sa željama porodice i kulturnim običajima njihove društvene zajednice. Sahranu posmrtnih ostataka organizuje porodica uz materijalnu i logističku podršku Komisije. Materijalna podrška se obezbjeđuje u visini iznosa pogrebnih troškova koji se isplaćuju u skladu s važećim propisima iz oblasti boračke i invalidske zaštite, a koji se odnose na naknadu troškova sahrane. Ukoliko porodica ne posjeduje porodičnu grobnicu, niti ima druge mogućnosti za obezbjeđenje grobnog mjesta, Komisija će obezbijediti odgovarajuće mjesto za sahranu identifikovanih posmrtnih ostataka.
- 8.6. Ako nestalo lice nema živih srodnika ili oni odbijaju preuzimanje identifikovanih posmrtnih ostataka, dostojnu sahranu posmrtnih ostataka organizuje Komisija i o tome sačinjava službenu bilješku koju dostavlja licu koje je odbilo preuzimanje identifikovanih posmrtnih ostataka kao i nadležnoj službi matične evidencije.
- 8.7. Nakon prijema zahtjeva za predaju posmrtnih ostataka, Komisija će preduzeti sve potrebne aktivnosti da se, bez odlaganja, predaju identifikovani posmrtni ostaci drugoj strani. Posmrtni ostaci biće predati najkasnije u roku od 30 dana od prijema zahtjeva.
- 8.8. Kad predaja posmrtnih ostataka podrazumijeva prekograničnu saradnju, Komisija će obezbjeđivati dokumentaciju neophodnu za prenos i predaju posmrtnih ostataka, snositi troškove neophodne za prenos posmrtnih ostataka, kao i prevoz posmrtnih ostataka na teritoriji Crne Gore.

9. Završetak traženja¹⁹

- 9.1. Traženje prestaje kad je nestalo lice nađeno živo ili su identifikovani pronađeni posmrtni ostaci nestalog lica i predati članovima porodice ili dostojno sahranjeni u

¹⁹ Detaljan šematski prikaz situacija u kojima prestaje proces traženja dat je u Aneksu VI Smjernica.

slučaju da nestalo lice nema živih članova porodice kojima bi bili predati posmrtni ostaci ili članovi porodice nestalog lica odbijaju da prihvate rezultate identifikacije.

- 9.2. U slučaju pronalaska i predaje identifikovanih djelova posmrtnih ostataka, traženje preostalih djelova posmrtnih ostataka prestaje isključivo uz prethodno pribavljenu saglasnost članova porodice nestalog lica, osim ukoliko postoje neoborivi dokazi da preostali djelovi posmrtnih ostataka ne mogu biti pronađeni, kad njihovo traženje može prestati i bez saglasnosti članova porodice nestalog lica.
- 9.3. Ukoliko nestalo lice nije pronađeno, ali postoje neoborivi dokazi o njegovoj smrti i ranijem prisustvu na određenoj lokaciji, Komisija može, uz saglasnost podnosioca zahtjeva obustaviti postupak traženja, kad je pouzdano utvrđeno da fizičko pronalaženje posmrtnih ostataka više nije moguće.
- 9.4. Traženje nestalog lica može se okončati i u slučaju kad se članovi porodice nestalog lica presele na teritoriju druge države s kojom Komisija za nestala lica ima zaključen protokol ili sporazum o saradnji na međudržavnom nivou, pri čemu se predmet ustupa nadležnoj komisiji te države, u skladu s novim mjestom prebivališta, odnosno boravišta podnosioca zahtjeva za traženje.

10. Evidencija

- 10.1. Komisija, u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti, a u okviru svojih nadležnosti u pogledu traženja nestalih lica, prikuplja i obrađuje podatke o nestalim licima, kao i o ekshumiranim, identifikovanim i neidentifikovanim posmrtnim ostacima.
- 10.2. Komisija vodi sljedeće evidencije čiji se podaci trajno čuvaju:
 - 1) Evidenciju nestalih lica;
 - 2) Evidenciju o ekshumiranim posmrtnim ostacima;
 - 3) Evidenciju o identifikovanim posmrtnim ostacima;
 - 4) Evidenciju o neidentifikovanim posmrtnim ostacima.
- 10.3. Komisija se stara o blagovremenom ažuriranju podataka u evidencijama koje vodi.

11. Saradnja

Sveobuhvatnost saradnje

- 11.1. U cilju stalnog unapređenja procesa traženja i zaštite prava nestalih lica, kao i članova njihovih porodica, Komisija ostvaruje saradnju s državnim organima i organima lokalne samouprave, drugim institucijama i organizacijama u Crnoj Gori, Crvenim krstom Crne Gore, regionalnim mehanizmima i međunarodnim organizacijama koje djeluju u oblasti rješavanja sudbine nestalih lica, s institucijama drugih država, udruženjima porodica nestalih i drugim udruženjima građana koja pružaju podršku porodicama nestalih, kao i s naučnom zajednicom.

Saradnja s međunarodnim organizacijama

- 11.2. U cilju izvršavanja obaveza koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma, kao i unapređenja procesa traženja i rada Komisije uopšte, Komisija ostvaruje saradnju s međunarodnim tijelima i organizacijama koje djeluju u oblasti otkrivanja sudbine nestalih lica.
- 11.3. U tom smislu, Komisija je posvećena sprovođenju preporuka Komiteta za prisilne nestanke i Radne grupe za prisilne ili nedobrovoljne nestanke Ujedinjenih nacija, kao i smjernica sadržanih u opštim komentarima, izvještajima i izjavama koje ova tijela usvoje.
- 11.4. U vršenju poslova iz svoje nadležnosti Komisija je posvećena saradnji s Međunarodnom komisijom za nestala lica, Međunarodnim komitetom Crvenog krsta, Evropskom unijom kao i mehanizmima regionalne saradnje u otkrivanju sudbine nestalih lica podržanim od strane ovih organizacija. Ta saradnja ostvaruje se kontinuiranim prikupljanjem i razmjenom podataka, poštovanjem i sprovođenjem preporuka, zajedničkim razvijanjem i sprovođenjem projekata usmjerenih na otkrivanje sudbine nestalih lica i unapređenjem položaja članova njihovih porodica, kao i drugim vidovima saradnje.

Regionalna saradnja

- 11.5. U cilju unapređenja procesa traženja, identifikacije i postupanja s posmrtnim ostacima nestalih lica, Komisija sarađuje s institucijama drugih država, a naročito država u regionu. Ta saradnja ostvaruje se kontinuiranim prikupljanjem i razmjenom raspoloživih informacija i dokumentacije, saradnjom u procesu traženja, ekshumacije, identifikacije, primopredaje posmrtnih ostataka nestalih

lica, unapređenjem i ažuriranjem evidencija o nestalim licima u regionu, kao i drugim vidovima saradnje.

- 11.6. Da bi se operacionalizovala saradnja uređena sporazumima o saradnji i operativnim procedurama za njihovu realizaciju potpisanim s Bosnom i Hercegovinom, Republikom Hrvatskom, Republikom Kosovo i Republikom Srbijom, Komisija učestvuje na bilateralnim sastancima s nadležnim institucijama i tijelima ovih država, kao i na multilateralnim sastancima organizovanim u okviru regionalnih mehanizama saradnje.

Saradnja s udruženjima porodica nestalih lica

- 11.7. Komisija u procesu traženja i vršenju drugih poslova iz svoje nadležnosti sarađuje s udruženjima koja okupljaju članove porodica nestalih lica iz Crne Gore. Ta saradnja ostvaruje se razmjenom informacija koje su od značaja za proces traženja, ekshumacije, identifikacije i primopredaje posmrtnih ostataka nestalih lica, kao i organizacije dostojne sahrane posmrtnih ostataka nestalih lica koji nemaju živih članova porodice.

Saradnja s naučnom zajednicom i medijima

- 11.8. Uzimajući u obzir tijesnu vezu između efikasnosti procesa traženja, ekshumacije i identifikacije i naučnih metoda u oblasti pravnih i medicinskih nauka, kao i informacionih tehnologija, Komisija ostvaruje saradnju s naučnom zajednicom u zemlji i inostranstvu.
- 11.9. Radi kontinuiranog praćenja razvoja međunarodnih standarda i uporednopravnih rješenja, kao i periodične procjene usklađenosti normativnog okvira i praksi s tim standardima, Komisija sarađuje s naučno-istraživačkim organizacijama u Crnoj Gori i inostranstvu. Ta saradnja se ostvaruje kroz organizaciju naučnih i stručnih skupova, izradu analiza, preporuka i modela propisa, pripremu publikacija, razvijanje edukativnih programa, kao i kroz druge vidove saradnje.
- 11.10. Ubrzani razvoj biomedicinskih nauka i stalni napredak forenzičkih metoda stvaraju nove mogućnosti u pogledu prikupljanja, čuvanja i korišćenja bioloških uzoraka od članova porodica i identifikacije pronađenih posmrtnih ostataka. Saradnja Komisije s timovima forenzičara i genetičara i ugradnja novih metoda i protokola u procedure rada Komisije od vitalnog su značaja za smanjenje broja neriješenih slučajeva nestalih lica u regionu.

- 11.11. Razvoj informacionih tehnologija ima veliki značaj ne samo u pogledu mogućnosti prikupljanja, skladištenja, obrade i analize podataka o nestalim licima, već i u odnosu na izviđanje lokacija na kojima se potencijalno nalaze posmrtni ostaci nestalih lica. Imajući ovo u vidu, Komisija se stara da, kroz saradnju sa stručnjacima u oblasti informacionih tehnologija, konstantno unapređuje proces traženja primjenom inovativnih tehnoloških dostignuća.
- 11.12. Imajući u vidu značaj otkrivanja sudbine nestalih lica u kontekstu njegovanja kulture sjećanja, tranzicione pravde i pomirenja u regionu, Komisija redovno obavještava zainteresovanu javnost o svom radu objavljivanjem saopštenja i izvještaja na internet stranici Komisije, kao i učešćem na konferencijama za medije, okruglim stolovima i diskusijama. Komisija sarađuje s medijima zainteresovanim za proizvodnju sadržaja koji se bave tematikom nestalih lica u regionu.

12. Izmjene i dopune i objavljivanje

Izmjene i dopune

- 12.1. Rukovodeći se razvojem novih međunarodnih standarda, nacionalnog pravnog okvira i naučnih dostignuća, na sopstvenu inicijativu ili po inicijativi zainteresovanih strana, Komisija može pristupiti izmjenama i dopunama Smjernica.
- 12.2. Svaka inicijativa za izmjenu i dopunu Smjernica mora biti obrazložena.

Objavljivanje

- 12.3. Ove Smjernice objavljuju se na internet stranici Komisije u roku od osam dana od usvajanja.
- 12.4. Komisija Smjernice dostavlja na upoznavanje državnim organima i tijelima koja imaju nadležnosti u procesu traženja.

Aneks I

OBRAZAC ZAHTJEVA ZA TRAŽENJE NESTALOG LICA

Redni broj: _____

1. PODACI O NESTALOM LICU

Prezime _____

Ime oca _____ Ime majke _____

Ime _____

Pol _____

Bračni status _____

Datum rođenja _____

Mjesto rođenja _____

Opština rođenja _____

Država rođenja _____

Adresa prebivališta _____

Država prebivališta _____

2. PODACI O NESTANKU

Datum nestanka _____

Mjesto nestanka _____

Gdje i s kim je nestali/nestala posljednji put viđen/viđena

Okolnosti nestanka

Napomena

Zatvor / lišenje slobode prije nestanka DA NE

Naziv zatvora _____, u periodu

Podaci o mogućem mjestu ukopa _____

Broj na nadgrobnom obilježju _____

Slučaj prijavljen Crvenom krstu _____

3. PODACI O PODNOSIOCU ZAHTEVA

Prezime i ime

Srodstvo ili veza s nestalim licem

Adresa prebivališta

Telefon

Ostali srodnici

Datum popunjavanja obrasca _____

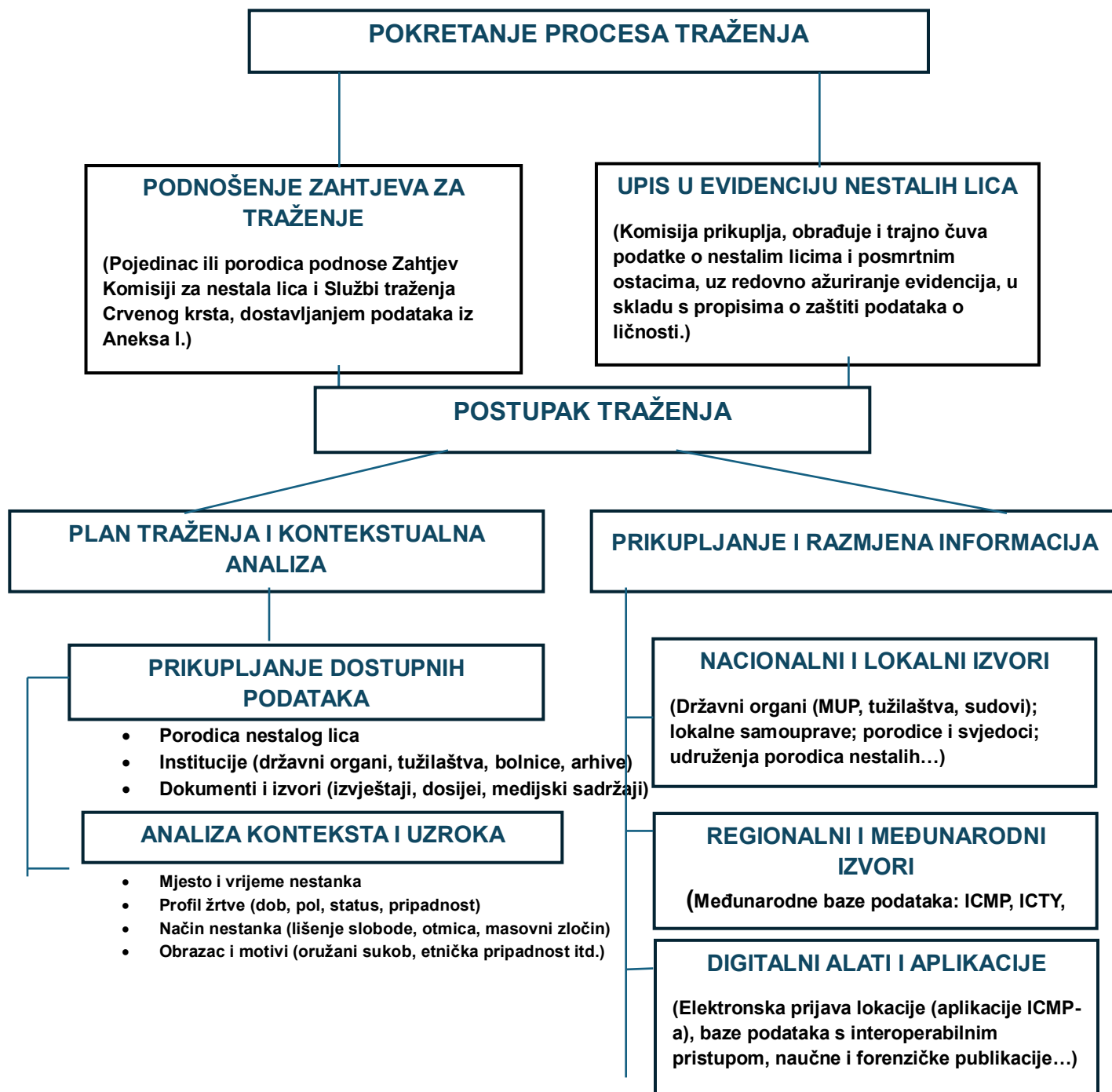
Mjesto popunjavanja obrasca _____

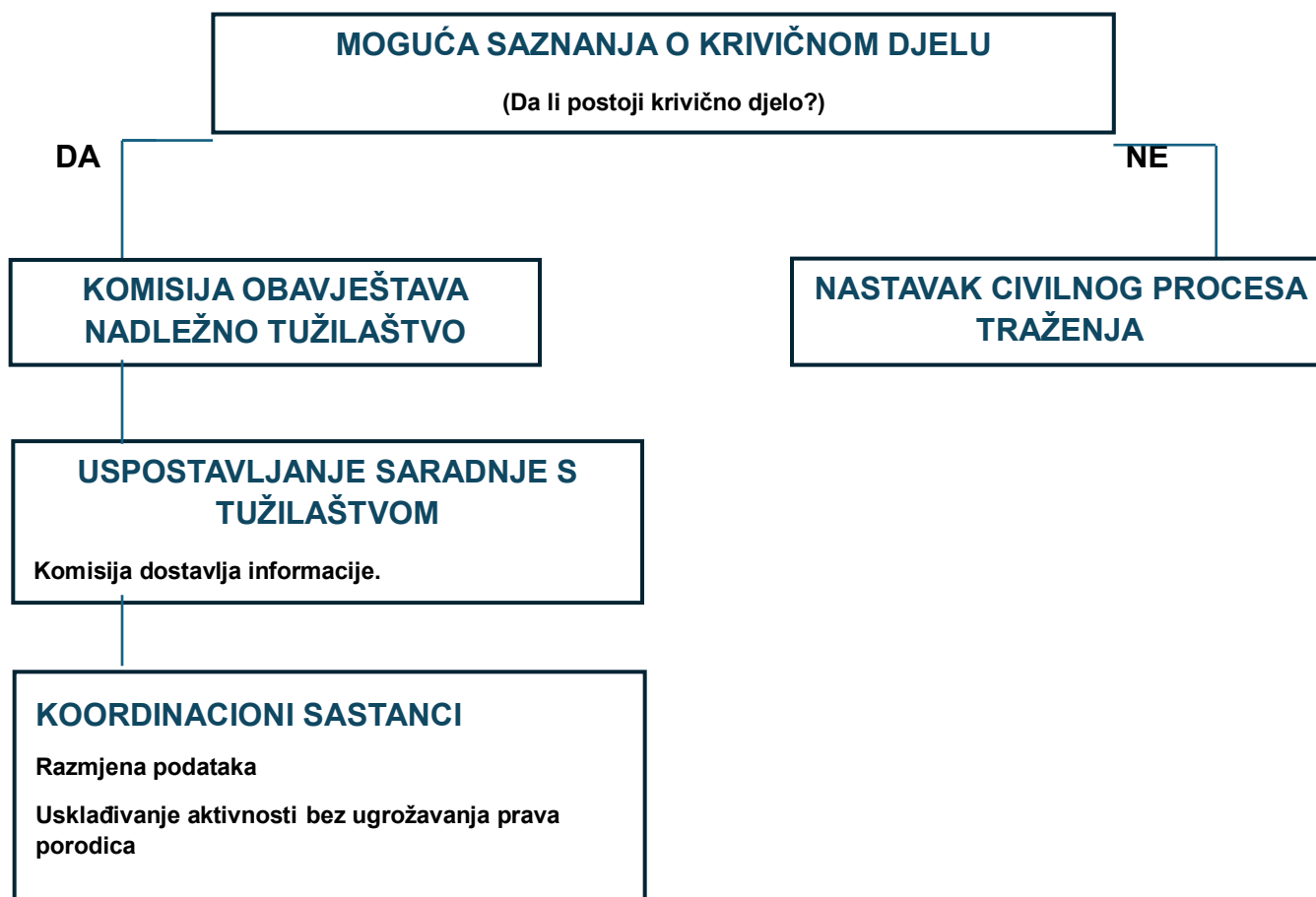
Potpis podnosioca
lica

Potpis ovlašćenog

ANEKS II – Šema koordinacije procesa traženja nestalih lica i krivičnog postupka

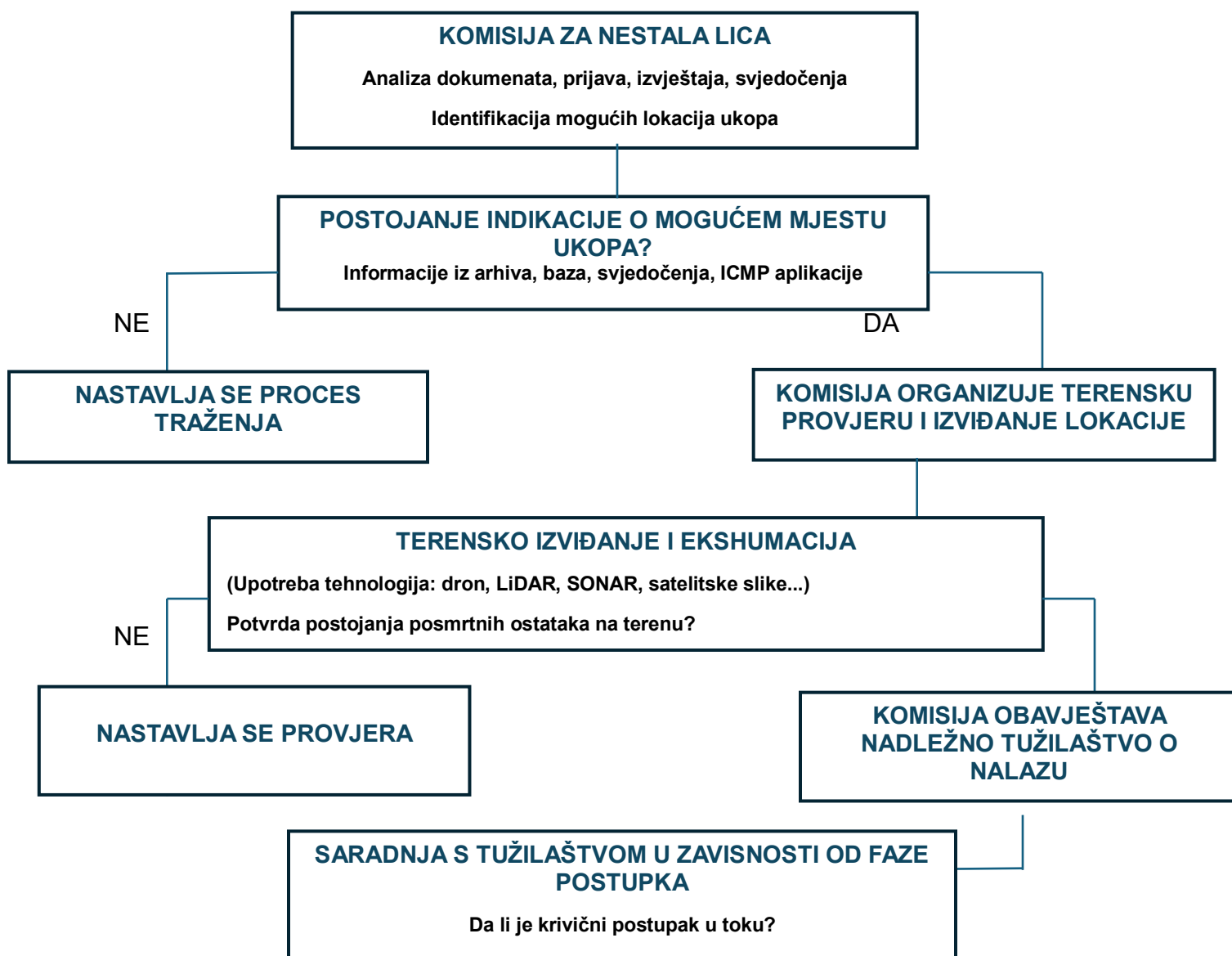
Koordinisana razmjena informacija i saradnja između Komisije i tužilaštva

ANEKS III – Šema koordinacije u postupku ekshumacije posmrtnih ostataka

Međuinstitucionalna saradnja tokom provjere lokacija, odobravanja i sprovođenja ekshumacija

DA

NE

**EKSHUMACIJU NAREĐUJE SUD,
NA PRIJEDLOG TUŽILAŠTVA (PO
ZKP)**

**EKSHUMACIJU ODOBRAVA SANITARNO-
ZDRAVSTVENA INSPEKCIJA**

U oba slučaja Komisija:

Koordinira prisustvo međunarodnih posmatrača,
Obezbeđuje logistiku i bezbjednost,
Uključuje predstavnike druge strane (regionalna saradnja).

EKSHUMACIJA SE SPROVODI

U saradnji s komunalnim službama, Centrom za
sudsku medicinu KCCG, međunarodnim akterima.
Sve aktivnosti su dokumentovane i sprovedene uz
poštovanje dostojanstva žrtve.

OBRADA PODATAKA O LOKACIJI (MJESTU UKOPA)

Komisija vodi evidenciju, sačinjava izvještaj.

Podaci se unose u nacionalne/regionalne baze.

**PONOVLJENA EKSHUMACIJA POSMRTNIH
OSTATAKA**

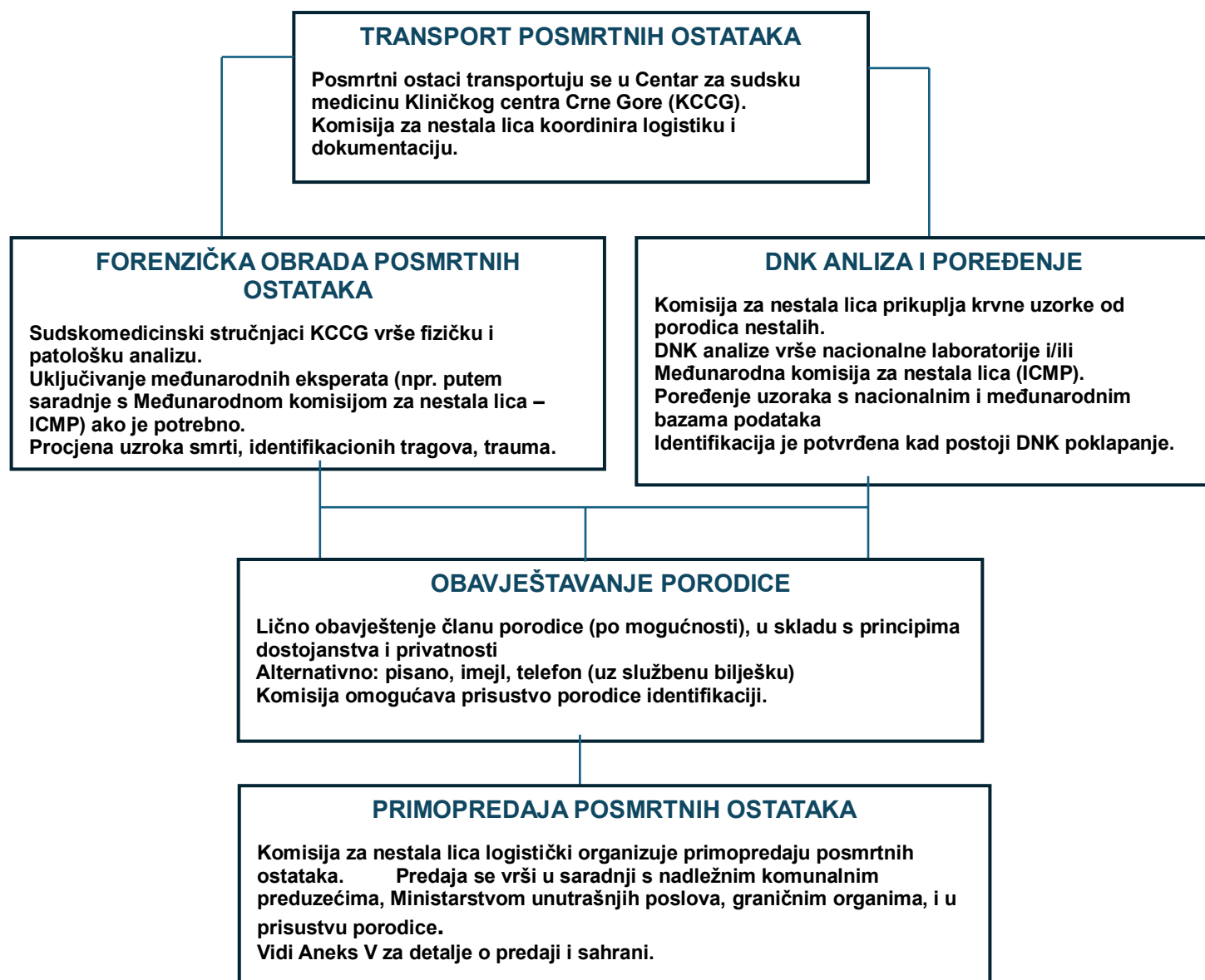
Ukoliko postoji sumnja u tačnost identifikacije, ili
U slučaju pripajanja naknadno identifikovanih djelova
posmrtnih ostataka

NA ZAHTEJEV PORODICE

PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

ANEKS IV – Šema koordinacije u postupku identifikacije posmrtnih ostataka

Institucionalna i tehnička saradnja u DNK analizi, forenzičkom radu i obavještanju porodica

MEĐUNARODNA KOORDINACIJA

Ako je identifikovano lice državljanin druge države, Komisija kontaktira nadležnu instituciju te države (npr. komplementarnu komisiju za nestala lica), obavještava o rezultatu i omogućava prisustvo posmatrača.

PONOVLJENA IDENTIFIKACIJA

(Postoji sumnja u ispravnost prethodne identifikacije.)

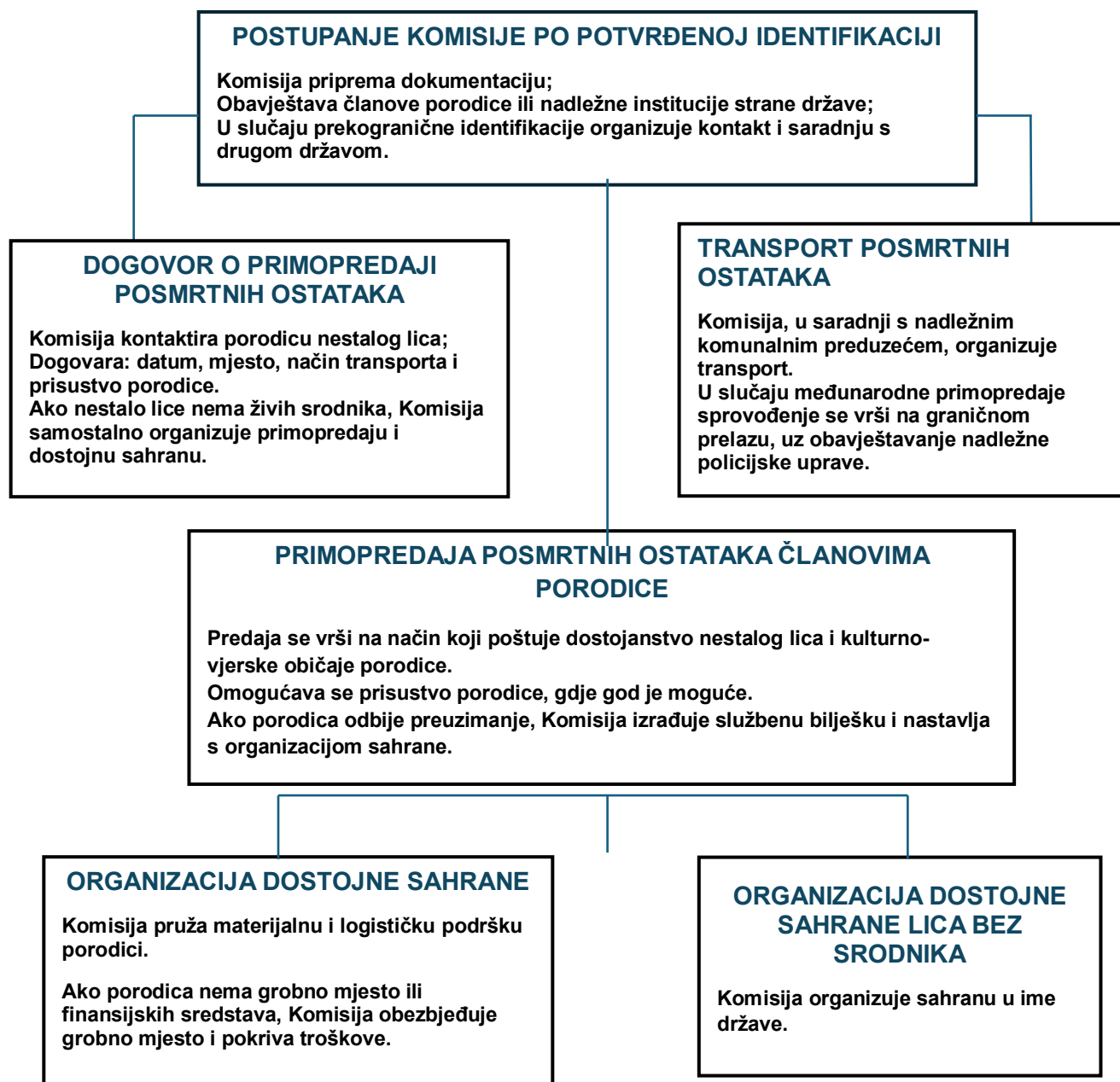
NA ZAHTJEV PORODICE

UZ SAGLASNOST PORODICE NA ZAHTJEV KOMISIJE I TUŽILAŠTVA

Ukoliko su pronađeni novi posmrtni ostaci ili djelovi ostataka i postoji DNK poklapanje; Komisija ili tužilaštvo imaju podatke da su posmrtni ostaci premješteni i ranije je korišćena tradicionalna metoda identifikacije.

ANEKS V – Šema koordinacije tokom primopredaje i sahrane posmrtnih ostataka

Logistička i međuinstitucionalna saradnja u postupku primopredaje, obavještanja i dostojne sahrane, u skladu s voljom porodice i međunarodnim standardima

Aneks VI – Šema završetka procesa traženja nestalog lica

Pravni i operativni završetak procesa traženja: potvrda identiteta, predaja ostataka, obustava ili zatvaranje slučaja uz saglasnost porodice

